

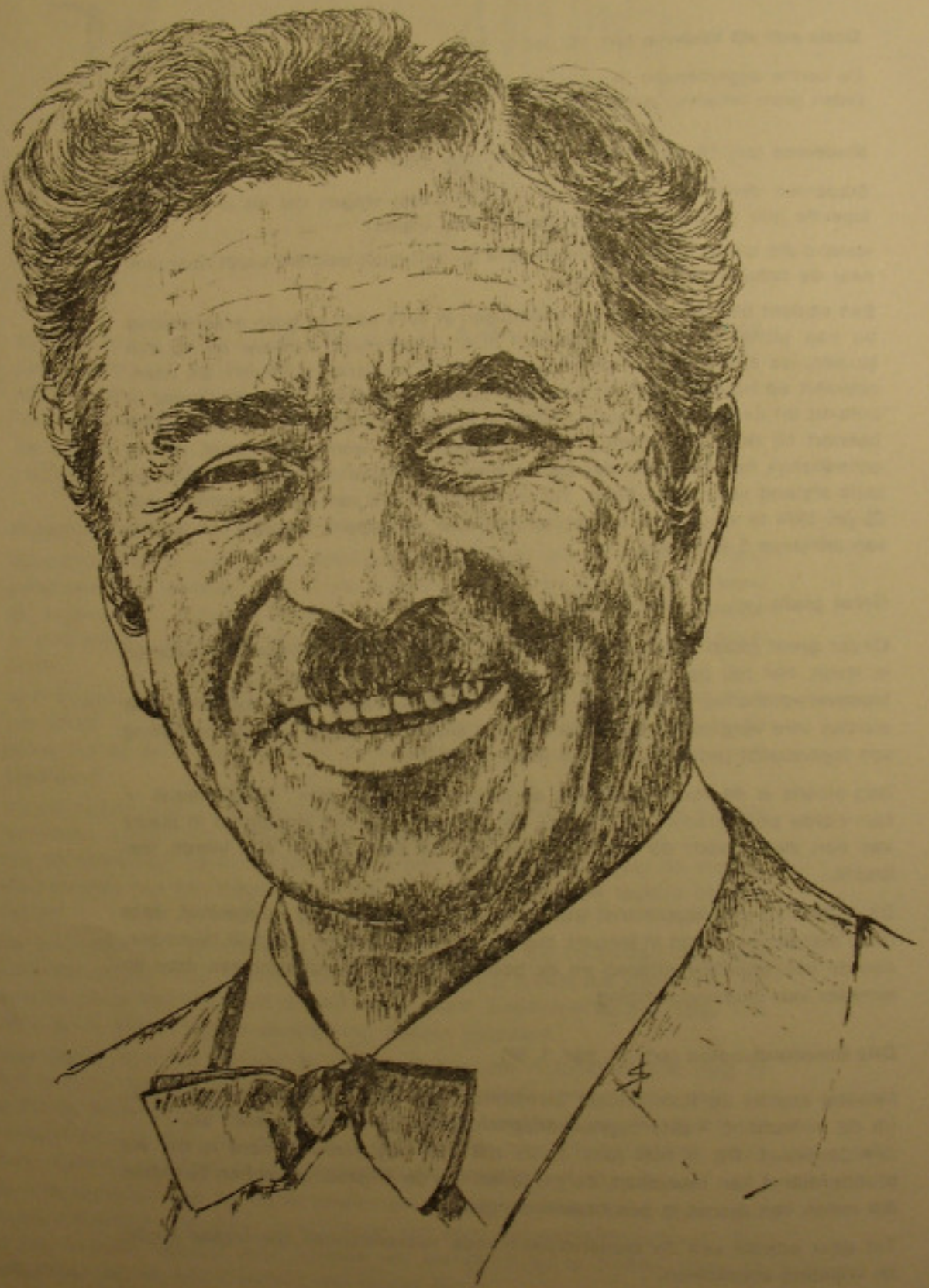

	<u>Blz.</u>
1. Woord van de redactie	2
2. Soldatennieuws	3
3. Demografie	4
4. Ons maandelijks portretje : JAN MAES	5
5. Jaar in, jaar uit	10
6. Kennismaking met : FRANS VAN DEN EEDE	12
7. In memoriam : Victor MOORTGAT	18
8. Staartster staren	21
9. Schuin bekeken	23
10. 5 jaar later	24
11. Breendonk vroeger en nu	26
12. Open geDICHTjes	27
13. Verenigingsleven :	
- fanfare	28
- K.A.V.	30
- 't Schuur	31
- K.W.B.	32
14. Een beetje recht	33
15. Denksport	36
16. Sportvaria	38
17. Dagklapper	40
18. Medewerkers	46

De gepubliceerde artikelen verschijnen onder de uitsluitende verantwoordelijkheid van de inzenders.

Het gebruik van een pseudoniem is toegelaten in zover de steller bekend is.

Alle rechten inzake reproductie en vertaling zijn voorbehouden.

MAANDELIJKS PORTRRET

JAN MAES

De reiziger komt thuis.

Misschien is dit niet alles. Misschien geeft dit geen antwoord op alle vragen. Maar het is wat het is : ne Maes zijn... In Breendonk waar hij niet altijd begrepen wordt. Doe wat je wilt, kletsen doen ze toch.

Een avontuurlijk snorretje, verwaarde handen, geboetseerd door moeder aarde, een "waterachtige" blik, een groot, gouden hart. Jan Maes, onnodig hem voor te stellen, en toch....broodnodig dachten wij.

Op een rustige, zonnige zaterdagmiddag vonden wij Jan even rustig en zonnig thuis in zijn "Zennegat".

Een "Bokrijkse" openhaard, zonder electriciteit, zonder waterleiding, ruwe afgezaagde boomstammen, die vanuit onze centrale verwarmingssituatie en andere technische middelen, betiteld worden als stoelen, dit alles gedecoreerd met authentieke antiquiteiten. Een origineel decor waar Jan the right man on the right place is.

Nooit voorheen ontmoette ik een Schakelfiguur wiens interieur volledig overeenstemde met zijn levensopvatting tout court. Hetgeen diep in Jan leeft, vertaalt hij in klanken, woorden en beelden, op een speelse, humoristische manier.

25 november 1921, een datum die ik historici wil suggereren omdat naast Columbus, op die grijze novemberdag de mensheid een nieuwe wereldreiziger, avonturier van formaat rijker was geworden.

Vader Emiel en moeder Adiel Eeraerts zullen op die 25 november nooit vermoed hebben dat in hun Janneke onvoorstelbare ambassadeurskwaliteiten verborgen waren. Waar men gaat langs Vlaamse of Europese wegen, komt men de fluitende, lachende, optimistische Jan Maes tegen.

Na het doorlopen van de kleuterklassen bij zuster Celestine, Zuster Emelie en ons aller zuster Jozefine, kon hij zijn leergierige ingesteldheid verder botvieren onder de regie van de meesters Dedecker, Verlinden, Moeyersoms, Van Cauter en de mevrouwen Van de Ven en De Schutter. Jan is al deze mensen dankbaar voor hun deskundige en tegelijk menselijke begeleiding waarvoor zij borg stonden. Tussen de schoolbanken door, piepte reeds een zekere drang naar zelfstandigheid en exploratie. Trecht noemde moeder Adiel

haar zoon ne sjachelaar. Toen reeds versjacherde hij immers aan zijn klasgenoten kleine portefeuilles, ontworpen door nonkel Jaak, een garnierder. Naast deze mini-sjacheractiviteiten, konden Miel en Adiel Jans hulp op de boerderij goed gebruiken. Vader Emiel, een geïmmigreerde Leestenaar, voerde in Breendonk het teelten van groenten, zoals bloemkolen, spruiten, spinazie, salade, worteltjes en witloof, evenals vroege aardappelen in.

Miel en Jan, vader en zoon, zoals de vader zong, zo piepte en zingt Jan nu nog. Naast de industriële revolutie, kunnen wij hier op micro vlak zeker en vast spreken van een "groententeeltrevolutie".

Niet alleen op agrarisch vlak hield Miel er revolutionnaire ideeën op na, wanneer ik van Jan verneem dat Miel reeds in 1926 een moto bezat.

Na het kleuter- en lager onderwijs op een rimpelloze zee doorvaren te hebben, werd de zee entwat woeliger wanneer hij op twaalfjarige leeftijd in het college van Boom belandde. Zoals bij alle vaders en moeders, leefde ook bij Miel en Adiel de stille hoop dat hun Jan hoger zou klimmen op die traditionele maatschappelijke ladder dan zij zelf. Op het college verliep echter niet alles naar wens. De uitslagen bleven beneden de in hem gestelde verwachtingen. Op zijn rapporten stond steeds dezelfde vermelding: Jan kan, als hij wil.

Jan ontkent echter gedeeltelijk deze "professorenwaarheid". "Ik was maar een doorsnee leerling en in Boom de tred kwijtgeraakt omdat ik niet kon volgen in Frans". Totdaar de versie van Jan.

Na alle mogelijke en onmogelijke argumenten verzameld te hebben, om het schoollopen voorgoed vaarwel te zeggen, gaf Miel hem dan eindelijk de zegen.

"Bij de hervatting van de lessen - ik was toen 15 jaar - zag ik vanop de akker mijn vroegere schoolmakers in groep naar het college fietsen. Toen werd het mij benauwd. Ik voelde iets in mij dat hier op neer kwam: Ge hebt nu uw wens, maar daar gaat je kans!" Zo mijmerde Jan.

Als de school verdronken is... Van dat ogenblik af wierp Jan zich als een bruisende leeuw en met een fanatieke wil op iedere vorm van bijscholing. Redden wat er te redden viel was de slagzin op dat ogenblik. Dank zij die koerswijziging volgde Jan achtereenvolgens zondagsschool in Willebroek, winteravondschoon in Breendonk, lagere landbouwavondschoon in Kalfort, gewestelijke land- en tuinbouwschoon in Kalfort, tuinbouwschoon in Mechelen en Vilvoorde, en tenslotte een leraarscursus eveneens in Mechelen.

Deze tijd noemt Jan de schoonste en leerrijkste periode uit zijn niet onaardig gevulde carrière. Tussen tuinbouwscholen en andere bezigheden op het bedrijf, ondernam hij in deze periode ook zijn eerste fel gekruide anekdotische fietstochten met zijn boezemvriend Jan Broothaers.

Dat Jan graag bij mensen is, voor mensen en met mensen bouwt aan een hemeltje op aarde, getuigt de B.J.B., waarvan hij, samen met Frans Van Doorslaer, één van de hoofdanimateuren was. Een hevige concurrentie tussen de B.J.B. en de K.A.J. resulteerde in een laryzaam maar zeker ten ondergaan van de B.J.B. Jan betreurt deze zinloze strijd nu nog. Hiermee sluit wij het hoofdstuk voor 1940 definitief af. De jaren dat oud-burgemeester Moortgat Breendonk betonnen wegen bezorgde. De jaren dat men vanuit

Breendonk met autobussen naar de Ijzerbedevaart reed. De jaren dat Breendonk vele aangesloten leden telde van het V.N.V. De tijd van de opkomende industrie, waar vele boeren met de rapen in de pot zaten.

Wanneer ik bij de portretjes de periode rond 1940 nader, heb ik steeds datzelfde onbehaaglijk gevoel, te weten dat deze periode voor velen dood, vernieling en ellende met zich meebracht. Ook Jan werd met deze zwarte periode, althans indirect, geconfronteerd.

"Ik gedenk hier twee persoonlijke vrienden, Eduard Dewit en Jan Borghijs, onschuldigen, die dodelijk getroffen werden bij een bombardement".

Tijdens de oorlog was Jan Maes regionaal (Breendonk en Lippelo) afgevaardigde van het N.C.N.V. (nationale landbouw en voedingscorporatie).

"Mijn taak bestond erin de koeien, kalveren en varkens te tellen en de mutaties van de veestapel bij te houden. Met toestemming van mijn ouders aanvaardde ik deze opdracht, op aanvraag van oud-leraar Livien Peters. Ik heb dat werk voor Breendonk en Lippelo tot einde 1943 in eer en geweten volbracht".

Deze corporatie was één van de aspecten van een geleide economie. Een geleide economie, waarvan Jan een fervent voorstander is. Ze bestaat erin dat de regering bepaalt hoeveel hectaren grond men met een bepaalde vrucht mag beplanten. De kwantiteit wordt bepaalt in functie van de afzetmogelijkheden op de markt. Alleen tijdens de oorlog kenden wij hier dergelijk systeem, dat na de oorlog de plaats moest ruimen voor vrije economische concepties.

Ondertussen had Jan nog de tijd gevonden Maria Hermans te ontmoeten, waarden en te leren liefhebben. In 1943 engageerden zij zich definitief tegenover elkaar.

"Over deze periode, waarin wij zorgen kenden die zoniet de beste dan toch de leezzaamste van mijn leven was, kan ik een boek schrijven (allé, een kleintje)."

Na de oorlog nam Jan definitief de teugels op de boerderij in de Schaafstraat in handen. Hij was o.a. de eerste Breendonkenaar die spectaculaire studiereizen maakte naar het Noorden, om nieuwe technieken aan te leren. De eerste kar met rubber banden in Breendonk werd bestuurd door ons aller Jan. Tussen vele Scherpenheuvelreizen in, zijn dagelijkse bezigheden op de boerderij, zijn melktoer, bleef het water, het avontuur, het onbekende hem fascineren. Herinneren wij u aan zijn huzarenstukje Oostende-Dover.

Zijn zin voor schoonheid, voor alledaagse dingen, bewijzen de prachtige antieke voorwerpen tussen dewelke wij dit vraaggesprek hebben afgenomen.

Morgen zie je hem weer fluitend door onze Breendonkse straten trekken met boter, melk en eieren. Een beetje zon en vreugde brengen in onze zakelijke samenleving. Jan Maes, Breendonks ambassadeur nummer één, avonturier, durver, explorateur, humorist, maar bovenal iemand die houdt van mensen, iemand met een gevarieerd en rijk gevuld leven.

Deze summiere situering van Jan Maes in Breendonk, in Europa, betekent de aanloop van een vervolgreeks waar wij samen met hem op tocht zullen gaan tijdens meer of minder hachelijke of benarde situaties.

Jan, bedankt voor dit geanimeerd gesprek en houdt er het optimisme in, het zal U en Breendonk ten goede komen.
Tot volgende maand.

Jan Van Doorslaer

WEEK VAN DE SOLDAAT

- 09/02/74 - ZATERDAG : Soldatenmis te 19 uur
- 12/02/74 - DINSDAG : Informatieavond te 20 uur
- 16/02/74 - ZATERDAG : Soldatenavond - Zusterschool
te 20 uur
- 17/02/74 - ZONDAG : Voormiddag - Volleybal.
Avond : T/Dansant in 't Schuur.

Kennismaking met

"Wanneer onze arbeid alleen dient om stoffelijke goederen te verwerven, dan bouwen wij zelf aan onze gevangenis. Wij sluiten ons eenzaam op met ons geld van as, dat ons niets verschaft dat waard is om voor te leven."

A. de Saint-Exupery.

Bij dit interview stuitte wij aanvankelijk op een onverbid- delijk "njet". "Over mij geen woord in DE SCHAKEL", wees Frans Van den Eede ons telefonisch ver- zoek af. Maar een kleine pala- ver en de verzekering dat het niet om een PORTRETJE ging, maar gewoon om een vraaggesprek betreffende zijn activiteiten, vooral dan op socio-cultureel en kunstgebied - dit als voor- beeld en stimulans voor de jon- geren - deed Frans uiteinde- lijk zwichten. "Maar in geen geval met stroop werken", deed hij ons beloven.

Het was zeer rustig in de de Buisseretlaan die maandagavond toen wij ons in WERE DI aanmelé- den. In de smaakvolle, door de gastheer zelf ingerichte en rij- kelijk met eigen werken gedeko- reerde huiskamer was het lekker warm : hier dus geen hinder van de olieschaarste ! Van plicht- plegingen was er natuurlijk geen spraak : we kenden Frans en

zijn Lea immers sedert jaren. Eerst een opkikkerende drink en dan mochten wij de eerste vraag op de nog ietwat tegenspuiterende Frans Van den Eede afvuren.

Frans Van den Eede

KAN JE ONS WAT OVER JE AFKOMST VERTELLEN ?

Ik werd hier in Breendonk geboren op 7.8.1938. Mijn ouders, Jan Van den Eede of Zjang van Tistes en Francina Peeters, beter gekend als Rinneke van Heinke Waar, hadden vóór mij reeds hun huwelijk bekrond met een dochter (Maria) en een zoon (Henri). Na mij werd het klaverblad van vier vervolledigd met een dochter, Rita. Dus twee meisjes en twee jongens : de balans was netjes in evenwicht.

HOE VERLIEP JE SCHOOLTijd ?

Eerst als kleuter bij de Zusters. Dan de eerste zes studie jaren van het lager onderwijs in de gemeentelijke jongensschool in de Beenhouwerstraat. Vervolgens het 7° en 8° studiejaar bij de Broeders in Willebroek. Hierop volgde de Provinciale Technische School in Boom, waar ik zou trachten een A 2 diploma te halen. Dit is helaas een wens gebleven. In het voorlaatste jaar liep vader immers een zwaar ongeval op, dat hem jaren zou thuishouden. En daar m'n oudste zus inmiddels was gehuwd, m'n broer Rie zijn legerdienst klopte en Rita nog lagere school liep, moest ik willens nillens voor de kostwinning mee in de bres springen.

JE HEBT DUS NOODGEDWONGEN DE STUDIES MOETEN STOPZETTEN ?

Inderdaad, met een A 3 diploma op zak zocht en vond ik werk in de Rijtuigmakerij VAN MUYLDER te Willebroek. Ondertussen volgde ik met goed resultaat avondkursussen in autotechniek. Vadertje Staat eiste me dan op voor legerdiens. Mijn voorkeur ging naar de Zeemacht en - ik had geluk - deze wens werd vervuld. Dit liet mij toe een stukje wereld te zien en een diploma van scheepselectricien te verwerven.

Terug in het burgerleven moest ik opnieuw voor het dagelijkse kostje gaan zorgen. Langs Lea, toen nog mijn verloofde, kreeg ik vlug een lonend baantje in garage VISSERS, bij haar nonkels Pol en Bèr. En sedert enkele jaren sta ik nu op eigen benen als plaatslager en heb daarmee m'n handen meer dan vol. De achturige werkdag of de achtenveertigurenweek zijn voor mij begrippen uit een ver verleden : een mooie droom.

LATEN WE NU TERZAKE KOMEN. JIJ TEKENT EN SCHILDERT, NAAR ONS GEVOELEN LANG NIET ONVERDIENSTELIJK. WAAR HEB JE DAT GELEERD ?

Tekenen en schilderen zit mij voorzeker in 't bloed : een erfelijke kwaal, zegt moeder Rinneke. Een oom van m'n grootmoe Mieke zou, naar men mij vertelde, zich in z'n vrije uren ook een kunstschilderen bezondigd hebben. Twee broers van m'n moeder, nonkel Jef en nonkel Toon, waren zeer bedreven met potlood en penseel en hadden als dekkorateurs een verdiende reputatie verworven. Vooral nonkel Jef, die vaste dekkorontwerper was van de toneelkring HERLEVING. Moeder Rinneke bewaart van hem nog tientallen dekkordoecken uit die periode. Over nonkel Toon en diens kunstbedrijvigheid hoef ik hier niet meer uit te wijden, die mocht ik immers een tijdje terug uitgebreid in een Schakelartikel beschrijven.

Ook broer Rie was door de teken- en schildervirus besmet en heeft menig doek gekonterfeit. Bij hem schijnt de veer echter gebroken. Of is het werkoverlast ? Feit is dat hij palet en borstels heeft opgeborgen.

Ikzelf tekende reeds van kindsaf. Ik was er gewoon dol op. En wat je graag

doet, doe je doorgaans goed. In elk geval ik kreeg lovende kritiek en dit stimuleerde mij uiteraard om voort te doen. Op school - ik bedoel de lagere school - werden mijn tekeningen altijd met hoge cijfers gekwoteerd. Eén mijner tekeningen viel zo in de smaak bij meester Verlinden, dat hij ze jarenlang als voorbeeld opgehangen liet in zijn klas.

HEB JE ERGENS TEKENLES OF EEN SCHILDERSOPLEIDING GEKREGEN ? OF IS ER IEMAND DIE JE TOT SCHILDEREN HEEFT AANGESPOORD ?

Scholing of opleiding van welke aard ook heb ik nooit gehad. En de bewering of onderstelling dat broer Rie mij op weg heeft gezet, moet ik naar het rijksarchief verwijzen. Ik ben mij eerst intens op tekenen en nadien op schilderen gaan toeleggen op mijn vierentwintigste jaar. Ik was toen reeds getrouwd en mijn broer Rie, die ook reeds gehuwd was, had intussen al lang aan schilderen de brui gegeven. Het is zo ineens begonnen. De oude goesting was er weer. Langs m'n werk in de garage VISSERS om kwam ik in contact met Casimir HEYMANS, een kunstschilder en vooral kunsttekenaar uit Hamme, die momenteel in Antwerpen woont en in Puurs een atelier bezit. Die voortreffelijke artiest heeft mij inzake tekentechniek heel wat bijgebracht. Van hem kreeg ik de vleeiende uitspraak dat, mocht ik over meer tijd beschikken en mij bijgevolg meer met tekenen en schilderen kunnen bezighouden en daaruitvolgend meer tentoonstellen, ik het zeker ver zou kunnen schoppen (sic).

IS ER DAN VAN NONKEL TOON GEEN INVLOED UITGEGAAN ?

In zekere mate wel. Tijdens m'n bezoek aan hem in Korsika heb ik een heelboel bijgeleerd. Vooral op stuk van het portret "in pastel", waarin nonkel Toon een ware meester is.

DAAREVEN HAD JE 'T OVER TENTOONSTELLEN. WAAR EN WANNEER KWAM JE MET JE WERKEN VOOR HET PUBLIEK ? EN WELK WAREN DE RESULTATEN ?

DE eerste maal dat ik mij met het publiek konfronteerde was tijdens oktoberkermis in 1969 op een tentoonstelling ingericht door de KULTUURKRING. Ik had er een onverhoopt sukses. Vooral m'n houtskooltekeningen waren in trek. Deze tentoonstelling betekende min noch meer de doorbraak voor mij. Ik ben de KULTUURKRING daarom zeer dankbaar voor de mij geboden kans.

M'n tweede tentoonstelling ging door in 1971 in café-restaurant PAYOTTENLAND te Dilbeek. Ik kreeg er contact met een breder publiek en meerdere tekeningen en ook enkele doeken vonden een koper.

In 1972 ging ik in op het verzoek van de pas opgerichte Tisseltse cultuurkring DE DISTEL om er samen met kunstsmid, Henri VISSERS, m'n werken te exposeren. Ik kreeg er lovende kritiek en verkocht weer meerdere werken.

M'n laatste en succesrijkste tentoonstelling, althans wat de verkoop betreft, ging verleden jaar door in Wolvertem.

WEET JE BIJ BENADERING HOEVEEL TEKENINGEN EN SCHILDERIEN JIJ TOT DUSVER VERKOCHT HEBT ?

Niet precies, maar het moeten er toch ettelijke tientallen zijn.

FRANS, HEB JIJ EEN VORKEUR VOOR TEKENEN OF SCHILDEREN ?

Vroeger had ik een zwak voor tekenen. Nu zou ik schilderen en tekenen op één lijn durven stellen.

WAT LIGT JOU HET BEST . HET PORTRET, HET STILLEVEN OF HET LANDSCHAP ?

Ik hou heel veel van het portret, doch wens het bij voorrang in pastel uit te voeren. M'n geschilderde portretten geven mezelf de indruk van on-af te zijn : zij kunnen mij daarom ook niet bevredigen. Verder schilder ik graag bloemen en waag ik mij ook met genoegen aan het landschap.

BETREUR JE HET GEEN AKADEMISCHE OPLEIDING GEKREGEN TE HEBBEN ?

Vanzelfsprekend ! De techniek, waaraan ik zo moeizaam laboreer, wordt in de tekenscholen en de kunstakademies immers spelenderwijs aangeleerd.

EEN SPITSE VRAAG : GESTELD DAT JE GEEN HUWELIJKSVERANTWOORDELIJKHEID HAD, ZOU JE DAN FULL-TIME ARTIEST ZILLEN WEZEN ?

Zonder enige twijfel ! Een kafzak, een korst brood en een gedroogde haring zouden volstaan om mij uit te leven. Soms benijd ik nonkel Toon, die zich volledig aan z'n kunst kan wijden.

OM HET HOOFDSTUK TEKENEN EN SCHILDEREN AF TE SLUITEN, HEB JE DE JONGEREN SOMS EEN BOODSCHAP TE BRENGEN ?

Eenvoudig dit, als zij enige begaafdheid hebben, dat ze dan in godsnaam hun werken niet in de lade verstoppen, maar minstens ophangen, opdat buitenstaanders er kennis kunnen van krijgen en hen gebeurlijk aanmoedigen. Een zekere lef om naar buiten te treden is onontbeerlijk. Die tentoonstelling in 1969 door de KULTUURKRING ingericht en waaraan ik met veel schroom en twijfels heb deelgenomen, is immers voor mij de voornaamste stimulans en, zoals ik reeds zei, de doorbraak geworden. Dus, jonge vrienden, drijf de nederigheid niet zo ver dat je je mogelijkheden in de kiem smoort. Denk aan de parabel van de talenten : "die ze begraaft, begaat een misdaad".

WIPPEN WE NU OVER VAN TEKENEN EN SCHILDEREN NAAR TONEEL. WAT ZIJN JE ERVARINGEN OP DAT TERREIN ?

Als tienjarige debuteerde ik in DE BRUSSELSE STRAATZANGER, een kasstuk van de toneelkring HERLEVING, dit mede dank zij het feit dat dit stuk toen als "mengelwerk" in HET LAATSTE NIEUWS verscheen.

Zowel bij HERLEVING als bij de K.W.B.-toneelkring zou ik kinderrollen spelen. Later bij de Kajotters, o.l.v. Rosiers uit Tisselt, werden het belangrijker rollen...Tot wij, t.t.z. Monique Van der Taelen, Dorette Van Lint, Willy Casteels, Paul Tierens, René Janssens, Filemon Verbruggen, onze Rie en ik - ten voordele van hulpbehoevende Scherpenheuvelbedevaartgangers - in de feestzaal van de Zusters op eigen benen toneel gingen opvoeren. Wij brachten toen een primeur in 't patronaat, nl. het eerste gemengd toneel.

Door bedoelde groep werd ook BARABAS, een zelfgeschreven toneelwerk, or het voetlicht gebracht. Ik heb nadien nog een kerstspel, HET BUURVROUWTJE, geschreven. In het jongste Schakelnummer is hieruit een fragment verschenen. M'n laatste toneelwerk, een passiespel, werd verleden jaar door leden van het koor IN DULCI JUBILO in de kerk gekreëerd.

HADDEN JULLIE MET DE BEDEVAARTTONEELGROEP SUKSES ?

En of ! Steeds een bomvolle zaal, zoals trouwens ook de kajotters altijd voor een uitverkochte zaal mochten optreden. Toneel - als het maar volks is - heeft hier bij ons steeds een grote bijval gekend. Denk maar aan SLISSE EN CESAR, waarvan Giljom VERBRUGGEN de grote bezieler was.

HOE LEG JIJ DE TELOORGANG VAN HERLEVING UIT ?

De opkomende krachten die een hoofdrol aankonden en deze ook opeisten, maar van de ouderen geen kans kregen. Verder de opvoering van moderne stukken die niet of onvoldoende begrepen werden en vandaar niet in trek waren. Als je 't mij vraagt : Breendonk wil een "drama", waarbij eens duchtig naar de zakdoek moet gegrepen worden en daarna een klucht die doet lachen buikje sta bij.

DE ROLLEN DIE JOU HET BEST PASSEN, FRANS ?

Zonder enige twijfel de dramatische. Ook in de zelf geschreven toneelwerken gaat m'n voorkeur naar het drama of de tragedie.

ZIE JE NOG KANS OP TONEELHERVATTING IN BREENDONK ?

Talentrijke krachten zijn er m.i. genoeg, maar zij zullen hun nevenactiviteiten inroepen als beletsel voor de veeleisende repetities. Daarbij zie ik bij ons momenteel niemand die voldoende gezag en begeestering heeft om een toneelgroep te leiden. Ik bedoel hier niet de regisseur, die m.i. best een buitenstaander zou zijn, een geschoolde kracht, die overigens dient vergoed te worden.

FRANS, JIJ BENT ALS ZANGER OOK BEDRIJVIG EN ALS DUSDANIG LID VAN HET GEMENGD KOOR "IN DULCI JUBILO". WAT DENK JIJ VAN DIT KOOR EN VAN ZIJN LEIDER ?

Ik maak inderdaad sedert een drietal jaren als tenor deel uit van dit koor. Alle verhoudingen in acht genomen, vind ik het een voortreffelijk koor. Ik durf zelfs beweren, dat wij reeds enkele zeer geslaagde uitvoeringen hebben gebracht. Wel vind ik het jammer, dat IN DULDI JUBILO haast uitsluitend kerkkoor is. Toch begrijp en aanvaard ik dat, want zonder de kerk zouden wij weinig kans tot uitvoeren krijgen. En alleen repeteren is toch maar zo en zo.

Wat Jan De Bondt, de leider, betreft, die noem ik een zeer grote mijnheer, waaraan Breendonk reeds enorm veel te danken heeft en niet alleen op zanggebied. Maar dit zeggen, is gewoon een open deur instampen...

NOG EEN LAATSTE BELANGRIJKE BEDRIJVIGHEID VAN JOU WILLEN WE EVEN ONDER DE LOEPE NEMEN, DEZE BIJ DE WERKGROEP VAN "EN TOCH SCHIJNT DE ZON". KAN JE ONS HIER MEER OVER VERTELLEN ?

Och het begon allemaal met Carlo, de gehandicapte zoon van mijn schoon-zuster. Waar ik kon, hielp ik voor plaatsing, vakantie en ontspanning van die jongen. Dat werd opgemerkt door enkele mensen die hier ter plaatse de oprichting van een bond voor minder-validen op het oog hadden. Ik werd voor medewerking gepolst en kon moeilijk neen zeggen. Ik heb dan meegewerkt aan de inrichting van de paardewedrennen, van de feesten voor de Breendonkse gehandicapten en hun diverse ontspanningsreizen. Daarbij heb ik onlangs contact opgenomen met de direktie van K.V.S.-Brussel

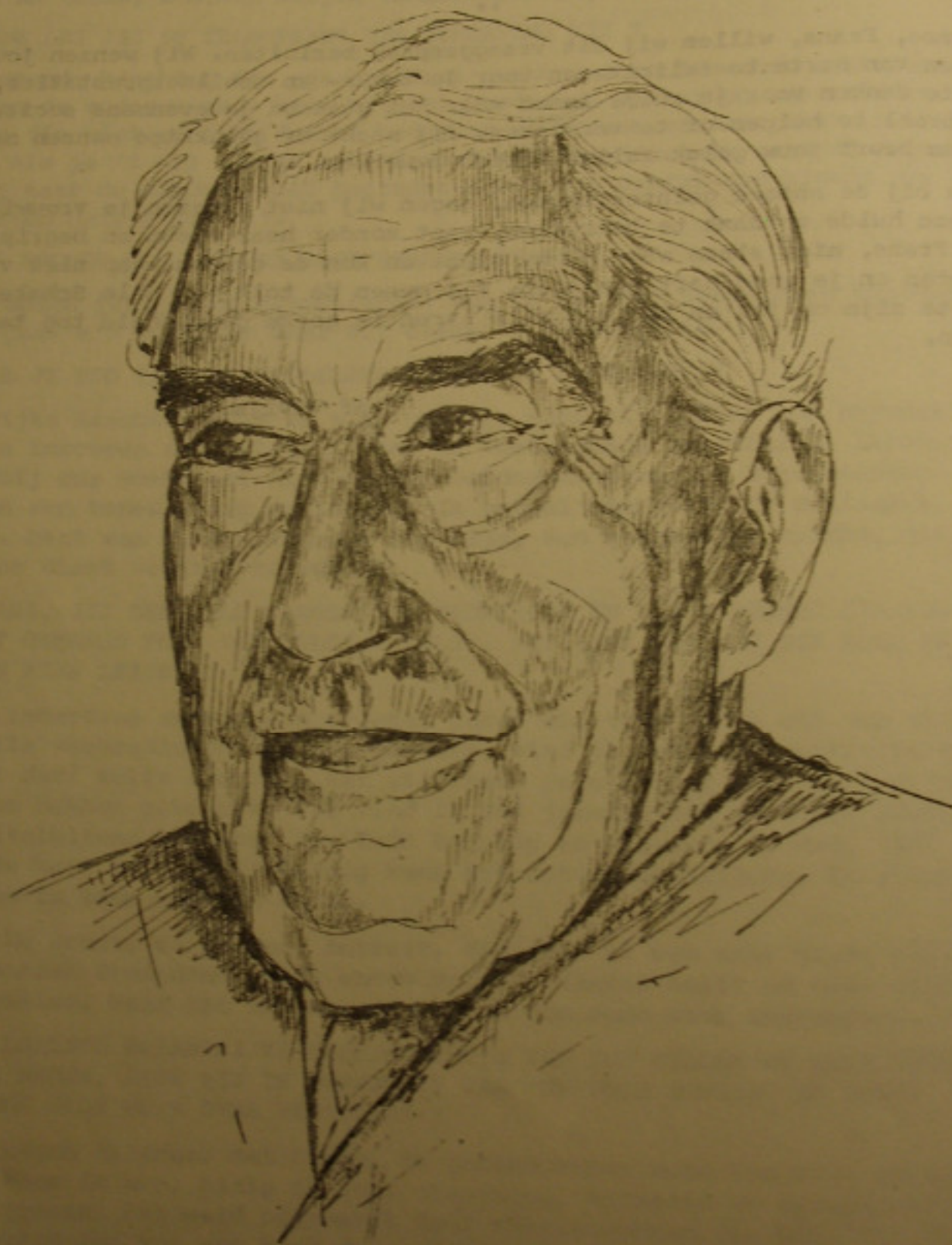
en K.N.S.-Antwerpen. Een paar toneelnamiddagen voor onze Breeendonkse minder-
validen liggen reeds vast. En alle faciliteiten zijn beloofd. In Brussel
zal Nand Buyl, de artistiek directeur, persoonlijk onze gehandicapten ko-
men begroeten.

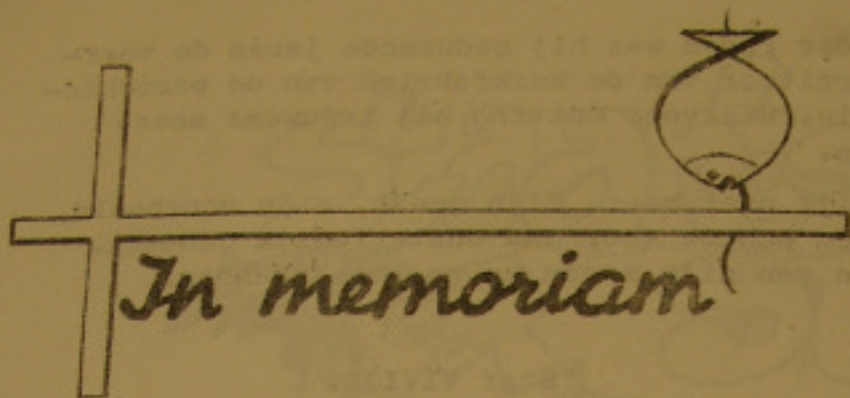
..

Hiermee, Frans, willen wij dit vraaggeloesprek besluiten. Wij wensen jou niet
alleen van harte te feliciteren voor je teken- en schilderprestaties, maar
ook te danken voor je ruime inzet waar het gaat om je evenmens sociaal en
kultureel te helpen of te verrijken. Jij maakt er gelukkige mensen mee, die
op hun beurt jouw geluk zullen helpen bewerken.

Zoals bij de andere geïnterviewden, mogen wij niet nalaten je vrouwtje
in dese hulde en dank te betrekken, want zonder haar steun en begrip zou
jij, Frans, niet staan waar je nu staat en kon de gemeenschap niet van je
talenten en je goed hart genieten. Wij menen de tolk van alle Schakelle-
zers te zijn om jou en Lea nog vele jaren in goede gezondheid toe te
wensen.

Staf Vivijs.

"En al schijnt nu de zon ook nog zo mooi,
ten slotte moet zij ondergaan"

H.HEINE.

Zoals de pastoor het in zijn gelegenheidshomilie tijdens de eucharistieviering ter intentie van de pas overleden Victor MOORTGAT zegde : "zijn heengaan kwam niet onverwacht, toch bracht het verslagenheid."

DE SCHAKEL treurt met de familie mee en wenst bij deze gelegenheid de uitzonderlijke figuur die hun vader, broer of verwant was, in herinnering te brengen.

Victor MOORTGAT is uit de Breendonkse geschiedenis niet weg te denken. Als mede-uitbouwer van de brouwerij die zijn familienaam draagt, heeft hij in belangrijke mate meegewerkt aan werkverschaffing aan meerdere Breendonkenaars en was hij tevens uitdrager van de naam onzer gemeente tot ver buiten haar grenzen, wij mogen zelfs zeggen, tot buiten de landsgrenzen.

Mede dank zij zijn relaties in hogere ambtelijke kringen kreeg Breendonk, bij voorrang, een nieuwe kerk in vervanging van ons in 1914 verwoest be-dehuis.

Victor MOORTGAT was een voorbeeld van werklust, van uithoudingsvermogen en van sterke - steeds gezond gebleven - ambities. Veel dankte hij aan een haast onverwoestbaar gestel.

Beginselvast en streng inzake de opvoeding van zijn zonen was hij voor hen een lichtbaken, een wegwijzer in hun leven. Het kon niet anders of zij moesten in zijn voetsporen stappen.

Deze zakenreus was gelukkig niet gespeend van sociale gevoelens : op hem werd nooit tevergeefs beroep gedaan. Aan parasieten had hij evenwel een grondige afkeer.

Op het religieuze, inzonderheid op het parochiële vlak speelde hij eveneens

VICTOR MOORTGAT

een zeer voorname rol. Niet zonder reden was hij gedurende jaren de voorzitter, respektievelijk ere-voorzitter van de kerkfabriek van de parochie kerk van onze koninklijke familie. Hiervoor ontving hij trouwens meerdere kerkelijke onderscheidingen.

Victor MOORTGAT is er nu lijfelijk niet meer. Zijn geest, zijn voorbeeld, zijn verwezenlijkingen hebben hem echter voor ons onsterfelijk gemaakt. Hij zal terecht de trots blijven van zijn zonen en naastbestaanden.

Staf VIVIJS.

- - -

5 Jaar Later

Bij het doorbladeren van het januarinumnummer 1969 ben ik gestop bij een artikel van die tweeënvijftig bladzijdige Schakel. Het bedoeld artikel - amper een halve bladzijde - was meer een aankondiging. Een aankondiging dat er ook in 1969, net als in 1968 - dit in het raam van DE WEEK VAN DE SOLDAAT - een soldatenavond zou ingericht worden in de maand februari.

Op een andere bladzijde van huidige Schakel zal U wellicht opnieuw een dergelijke aankondiging aantreffen. Ik neem deze gelegenheid te baat om een terzake bestaand misverstand uit de wereld te helpen.

Het doet inderdaad nog steeds hardnekkig de ronde, het gerucht dat in Breendonk een Milackomitee zou bestaan, althans zou bestaan hebben en dat dit komitee de inrichting van de WEEK VAN DE SOLDAAT, de Soldatenavond inkluis, voor zijn rekening nam. Niets is minder waar. Een Milackomitee heeft Breendonk nooit gekend. Vanwaar dan dit misverstand? Een stukje geschiedenis - dat evenwel verder reikt dan vijf jaar terug - kan misschien op-heldering brengen.

Door E.H. DE HAES, toenmalig onderpastoor, werd in 1954 met enkele kajottersbestuursleden en -militanten een soldatenaktie op touw gezet. Hun eerste en voornaamste - zeggen wij beter : enige - verwezenlijking was de oprichting van een soldatenblad met name "GOEIENDAG". Bedoelde personen zorgden voor de samenstelling en het afdrucken van dit blad. Voor de verspreiding kregen zij hulp van alle kajotters en leden van andere organisaties. Met het samenstellen, drukken en verspreiden van de "GOEIENDAG" werd hun taak als af beschouwd.

Sedert dit ontstaan is er niet veel veranderd. Het Breendonks soldatenblad dat met hoogten en laagten toch is blijven bestaan en sedert geruime tijd tot DE SCHAKEL werd omgedoopt, is - en dit moet nu duidelijk zijn - nooit uitgegaan van een Milackomitee. Dit blad werd - min of meer gestuwd vanuit de parochie - meestal verzorgd door een groep vrijwilligers die het nodig achten dat er ook bij ons een soldatenblad verschijnt.

Ook de Soldatenavonden, die reeds enkele jaren plaatsgrijpen en steeds een verdiend sukses kenden, zijn nooit door een Milackomitee ingericht. We zegden het reeds genoegzaam : een dergelijk komitee bestond eenvoudig dit niet. De organisatie van de SOLDATENAVONDEN ging aanvankelijk van Schakelmedewerkers uit, die, om die avonden te stofferen, steeds op

de medewerking van mensen uit diverse lokale verenigingen mochten rekenen. De jongste jaren was het de KULTUURKRING die voor de inrichting van de SOLDATENAVOND instond.

Mijn bedoeling is niet te beweren dat een Milackomitee geen reden van bestaan zou hebben. Ik ben integendeel van oordeel dat een dergelijk komitee een belangrijke en uiterst nuttige rol zou kunnen vervullen. Neen mijn bedoeling is, een hardnekkig verspreid en blijkbaar onuitroeibaar misverstand voorgoed op te helderen.

Alfons DESMETS.

Liefde is...

kin

... zijn mens invallen
voordat hij gaat zonne-
baden.

BREENDONK VROEGER en NU

(vervolg)

- ZITTING 29.04.1910 : Breendonk is van oordeel dat de Peeterstraat, een landbouwweg, zou moeten gekasseid worden. Er rijzen moeilijkheden met Ramsdonk en vooral met Tisselt op wiens grondgebied deze straat ligt en derhalve de werken zou dienen uit te voeren.
- ZITTING 7.06.1910 : Aanbesteding, op 21.5.10 Molenheide voor de som van 13.909,14 fr aan Van de Ven Louis uit Breendonk, wordt aangenomen.
- ZITTING 28.02.1911 : Verzoek tot belangrijke verbeteringswerken aan de Hoogheide aangevraagd.
- ZITTING 19.10.1911 : Aanbesteding van bedoelde verbeteringswerken op 18.12.1911. Werken toegewezen aan Van de Ven Pieter tegen 2.518 fr (raming was 4.150 fr)
- ZITTING 13.08.1912 : De gemeenteraad is van gevoelen dat de Breendonkstraat gekasseid met stenen van Feluy, in slechte staat is en dat zich een vernieuwing opdringt.
- ZITTING 10.12.1912 : Besluit tot belangrijke verbeteringswerken aan Hoge Dreef.
- ZITTING 17.05.1913 : Gezien de verbinding Breendonk-Londerzeel-St.Jozef wordt beslist de Smoutmolenstraat (huidige St. Jozefsstraat) die als landbouwweg gekatalogeerd is, niet te bekiezelen, maar wel te kasseien.
- ZITTING 8.11.1913 : Akkoord om aan de Hoge Dreef verbeteringen aan te brengen ten einde de berijdbaarheid gedurende alle seizoenen te verzekeren.
- ZITTING 2.06.1914 : Aanbesteding op 30.5.1914 van werken aan Hoge Dreef goedgekeurd. Werken worden toevertrouwd aan Van de Ven Pieter, kasseier te Breendonk, aan 4.925 fr.

DAGklapper

DECEMBER 1973.

Zondag 16.

Oef. We moeten even uitblazen want de jongste Schakel, die momenteel onder de vlugge vingers van onze letterzetters, met bekwame spoed naar de "drukkerij" wordt geholpen, is er eentje geweest van "speed". De bedoeling is immers U nog vóór Kerstmis het laatste nummer van 1973 te kunnen aanbieden. Wees gerust, het zal zo zijn ook.

Maandag 17.

Vandaag houdt de Parochieraad vergadering op de pastorie. Verder nieuws hierover ontbreekt ons.

Dinsdag 18.

In Willebroek spreekt Herman Boon in het parochiehuis. Het wordt een bezinningsavond, waar heel wat mensen naartoe kwamen om hun geestelijke behoeften tot uitdrukking te brengen. Tussen de talrijke aanwezigen ook heel wat Breendonkenaars.

Mevrouw Siebens uit het Dorp geraakt met haar camionette in de gracht, dit ergens op de Veurt. Er uit geraken was echter heel wat moeilijker en vroeg veel meer tijd dan er in rijden.

Woensdag 19.

We hebben allemaal meegetreurd met de ondergang van België's laatste Europa-cup-ploeg, Standard Luik. Meewarend hebben we het hoofd geschud met het domme doelpunt dat een klasseman als Piot door zijn handen liet glijpen. Voor een keer zouden we durven zeggen : dat konden wij ook ! het doelpunt binnenlaten dan...

In het Centrum wordt er weer "gekaart", door meer dan 100 personen, die allemaal nog meedingen naar de titel van "Kaartkoning 1974". Wie het zal worden is nog niet geweten, dat wordt pas bekend gemaakt - met een officiële hulde - op zaterdag 26 januari 1974.

Zaterdag 22.

Opnieuw feest in het Centrum. Voor hun onbaatzuchtige hulp, hun edelmoedige inzet en offergave worden de personen die tijdens de paardenkoers, ingericht door de vereniging "En toch schijnt de zon", beloond met een etentje. Aanwezig zijn ook de moedige valscherspingers die op die dag zeker en vast menig hart hebben doen popelen.

Ook de Fanfare vieren vandaag feest. Zij presenteren ons vandaag hun jaarlijks muziekconcert dat gevolgd wordt met een bal. Voor het muziekconcert zelf vonden wij het zeer spijtig dat de belangstelling maar dun was. Hierover meer in de rubriek VERENIGINGSLEVEN.

Zondag 23.

De Breendonkse volleybalploeg ontving thuis de laatste tegenstander van de heenreeks. Bornem, dat goed geplaatst staat, kreeg ook weinig kans tegen de plaatselijke K.W.B. Het werd een nieuwe 3-1 overwinning, zodat Breendonk de enige ongeslagen ploeg in de reeks is en meteen een ernstige kans maakt voor de eindronde, die gespeeld wordt tussen de winnaars van de vier reeksen.

Maandag 24.

Je kon gisteren best merken dat er weer volop en vrijuit met de wagen mocht gereden worden. Onnoemlijk velen waagden zich nog maar eens op zondag op de drukke banen. Voor velen werd het weer eens lekker "zondagrijden".

Dinsdag 25.

Uiteraard wensen we U een zalig en vreugdevol Kerstfeest. Toch willen we u wijzen op de fijn verzorgde diensten die naar aanleiding van dit hoogfeest van de Kerk plaatshadden. De avond-jeugdmis was een pareltje (denk maar even aan het prima verzorgde misboekje en de voorstelling van het kerstgebeuren, om de zang maar niet te vergeten), terwijl de plechtige hoogmis voorzeker mag gerekend worden tot de uitzonderlijke vieringen.

Woensdag 26.

Het toernooi van de veteranenclub "Blijf Jong" speelt op het uitstekende verlichte terrein in de Schaafstraat zijn laatste wedstrijd. Nadien heeft de bekendmaking plaats van de einduitslag, waarbij ook de ongelukkigste speler, de fairste ploeg en andere ere-prijzen werden uitgereikt. Wij noemen dit "Sport-Plus" !!

Zaterdag 29.

Onze kalender wordt mager. De eindejaarsstemming laat zich voelen. We hebben ontzettend veel mensen zien zeulen met flesjes van allerlei soort. Als dat allemaal door de keel moet, gaat de rijkswacht niet voldoende personeel hebben om iedereen de kans te gunnen in het zakje te blazen.

Zondag 30.

Opnieuw voetbalhoogtepunt : in de vooravond speelt de K.W.B. een vriendschappelijke wedstrijd tegen de Ijsfabriek uit Strombeek en in de namiddag geven de veteranen partij aan de jongens van 't Schuur.

Wist u, dat er verleden nacht een groep van de Chiromeisjes in het 't Centrum is blijven slapen? Wij veronderstellen dat het hier een training betrof in het kader van het volgend bivak. Of zijn wij hier er glad naast?

Maandag 31.

Het is zover ! Gedaan met 1973, een jaar dat - en dat hopen wij tenminste. - voor U een goed jaar was. Een jaar met veel vreugde en geluk, met veel Schakelgenot en ook misschien wat ergernis, die U naar de pen deed grijpen om eens een briefje te schrijven of om te zeggen : dat kan ik beter. We wachten nog steeds op de eerste ernstige inzending van deze pekeltzondaars. En denk er om : de vuilbakken zijn steeds overvol en in onze brievenbussen is er nog veel meer plaats !!

Dinsdag 1.

Van de Dagklapperredactie ook de beste wensen bij het nieuwe jaar. Zij gunnen U best en van harte het in vervulling gaan van al uw dromen en wensen. Zij gunnen U ook nog een abonnement op de Schakel voor volgend jaar. Zij van hun kant beloven U geregeld een nummer in uw bus te komen stoppen. Hun beste wensen gaan langs de...

weg ook naar de ontelbare vele medewerkers, wiens naam in de vele schakelartikels verschijnen, tot lach en traan van wie het leest, tot de postbodes die maandelijks ons lijfboekjes van huis tot huis dragen, aan de posten die instaan voor de verzending naar de soldaten en missionarissen, naar alle anderen die de Schakel niet zelf kopen, maar hem stiekem in een hoekje lezen.

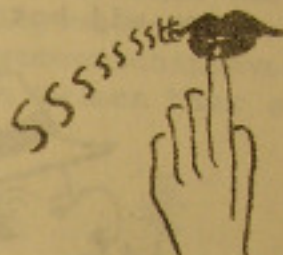
Zij beloven voor 1974 hun beste best te doen. Zorgt U voor dagklappernieuws. Zij zullen het er wel in krijgen.

Woensdag 2.

Goed uitgeslapen ? De eventuele kater van gisteren voorbij ? Maar goed ook, want het nieuwe jaar is alweer een dag oud en dus niet meer nieuw. Allen vlug aan de slag, want een goed begin geeft moe(t)d en zin om beter. Goed begonnen is half gewonnen.

Donderdag 3.

Goed begonnen is half gewonnen. Wij twijfelen er echter aan wanneer wij moeten schrijven dat we geen nieuws hebben. Alles is toch zo stil, bijna zo stil als op een autoloze zondag. Hebt U al opgemerkt dat de mensen op zulke dagen ook veel stiller zijn. Men spreekt veel stiller tegen elkaar, men zou zelfs gaan fluisteren. Maar ja, iedereen hoort nu ook alles wat men zegt.

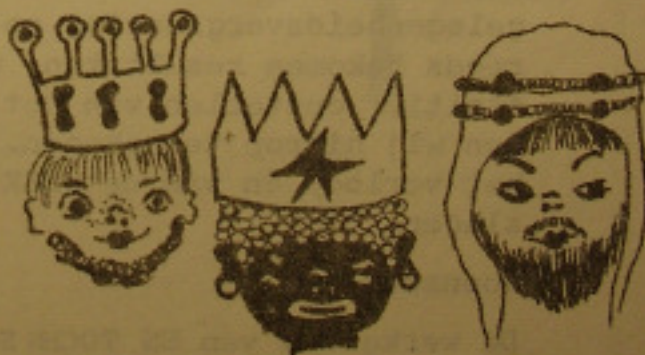
In dit kader vernamen wij vandaag dat er sprake is van een protestmars op Brussel. Wegens de autoloze zondagen ? Neen ! Ja toch, maar dan onrechtstreeks. De betoging zou uitgaan van de bond der klapeien, een vereniging die protesteert tegen de stilte. Het schijnt toch zo moeilijk te zijn, weinig te zeggen door stillejts te spreken.

Vrijdag 4.

De voorzitter(sters) of verantwoordelijken van de onderscheiden Breendonkse socio-culturele verenigingen waren op het gemeentehuis uitgenodigd om er een korte uiteenzetting door de heer Luk Michiels van de Leuvense universiteit te volgen over een door ons gemeentebestuur opgedragen enquête. Hij overhandigde tevens een omvangrijk invulformulier waarop allerhande gegevens omtrent hun vereniging dienen verstrekt.

Zaterdag 5.

Breendonk viert Driekoningen voor de eerste keer op gepaste wijze : met een echte stoet. Ten voordele van de missionarissen. Allemaal echt zoals het 1974 jaar geleden is gebeurd, met "echte" koningen, "echte" kamelen, "echte" herders en schapen. Een feest dat we hopelijk volgend jaar mogen opnieuw meemaken.

Zondag 6.

Nog heel wat Drie-koning-kinderen zijn van deur tot deur met een door-dringende vinger aan de bel gaan hangen. Velen hebben de deur ook open-gedaan en kleine zangertjes hun keel laten schrapen. Voor een flinke be-loning natuurlijk.

Ondertussen is gebleken dat menige krant aandacht zal besteden aan de Driekoningenstoet door de Breendonkse straten. Wellicht vind je in dit nummer een stemmingstuk over dit evenement.

Maandag 7.

En nog veel meer koningen of liever koningskes. Wanneer de kleuterschool 's middags leegloopt hebben alle kleuters een prachtige kroon op hun hoofd. In blindenland is éénog koning maar in Breendonk weten wij het nu niet meer !

Dinsdag 8.

In het Centrum zijn de moeders weer bij de haard. Op initiatief van de plaatselijke K.A.V.-afdeling worden er lessen gegeven in dieetvoeding, als we het goed voorhebben. Wat belangrijk is : voor de eerste keer mogen ook de mannen aan de kooktafel zitten. Eindelijk, we zijn aan de emancipatie van de man toe.

Maar maandelijks gewoonte kwam de Kultuurkring in het Centrum samen. Voornaamste punt op de dagorde was : de gebeurlijke inrichting van de SOLDATENAVOND, waarvoor vooraf contact zou opgenomen worden met de heer Arnold Aerts - die de laatste twee jaar de organisatie van DE WEEK VAN DE SOLDAAT in handen had - ten einde van hem te vernemen of er ook dit jaar weer beroep zou gedaan worden op de KULTUURKRING voor de inrichting van de SOLDATENAVOND. Omdat het echter zo vanzelfspreekend leek dat ook dit jaar de inrichting van de

SOLDATENAVOND aan de KULTUURKRING zou toevertrouwd worden, werd reeds een begin gemaakt met de samenstelling van een programma. Meerdere leden verbonden zich in te staan voor een welbepaald onderdeel... In een gelegenheidsvergadering op 18.1.1974 zou ieder verslag uitbrengen van de reeds bekomen resultaten, waarop dan zou overgegaan worden tot het definitief opstellen van het programma. In het volgend Schakelnummer zullen wij hierop terugkomen. Wij zullen tevens voor onze lezers breedvoerig het verloop én van de WEEK VAN DE SOLDAAT en van de SOLDATENAVOND verslagen.

Woensdag 9.

De werkgroep van EN TOCH SCHIJNT DE ZON legde de laatste hand aan zijn prestigieuze DAG VAN DE VRIENDSCHAP. Het zal weer een hoogdag worden voor onze Breendonkse gehandicapten en hun familie. Ook over deze manifestatie hopen wij in het volgend nummer omstandig verslag uit te brengen.

Donderdag 10.

Van Pater Fl. Van Keer ontvingen wij een kaartje met volgende wensen :

"Zalig Kerstfeest en gelukkig nieuwjaar aan de ganse Schakel-staf en toegewijde helpers ! Hartelijke groeten en dank uit Leuven.
Vrijdag 11.

De K.W.B.-kaartavonden kennen vandaag hun slot. Een succes dat we nogmaals willen in het licht stellen. Een organisatie die er mag zijn en die te-
vens een beste ontspanning brengt in onze gemeente. Al met al een meeval-
ler. Hopelijk volgend jaar nog meer succes.

Zaterdag 12.

In de eucharistievieringen van zaterdag en zondag zal de deken van het de-
kenaat Willebroek een toespraak houden over "parochiegemeenschap". Na de
viering van 19 uur heeft er dan in het Centrum een gemeenschapsavond plaats
waarop iedereen was uitgenodigd. Diverse onderwerpen kwamen hier aan bod.

Zondag 13.

Vandaag verzorgde de fanfare St. Leonardus de
H. Mis van 11,15 u. Een meevaller, zo zegt
men. Een prachtige uitvoering, zei ons iemand
anders. Goed gedaan, zei ons een derde.
Voilà, wij die er niet konden aanwezig zijn, zijn
er van overtuigd dat onze muziekring
weer iets prachtigs heeft verwezenlijkt.

Dinsdag 15.

In het Centrum blaast de Breendonkse afdeling
van het Rode Kruis verzamelen voor het bloed-
geven. Dit keer waren er meer dan 50 kandida-
ten, onder wie verschillende nieuwelingen. We
mogen dus met gerust gemoed zeggen dat deze
liefdadige beweging de wind in de zeilen heeft.
Wat logisch is, vermits niemand verlegen zit
om een goed werk te doen voor zijn evennaaste.

